

การส่งต่อผู้ป่วยและการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้นที่เหมาะสม สำหรับทันตแพทย์สาขาอื่นในมุมมองทันตแพทย์จัดฟัน

รัตนกรณ์ ปิ่นทองพันธุ์

ทันตแพทย์ฝึกอบรมระดับวุฒิบัตร

สาขาทันตกรรมจัดฟัน

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุภาณี สุนทรโณชนะกุล

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาทันตกรรมป้องกัน

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อังคณา เขียวมนตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาทันตกรรมป้องกัน

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ติดต่อเกี่ยวกับบทความ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.อังคณา เขียวมนตรี

ภาควิชาทันตกรรมป้องกัน คณะทันตแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา 90112

โทรศัพท์/โทรสาร: 074-429875

อีเมล: ynamppoo@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์และความคิดเห็นของทันตแพทย์จัดฟันต่อการส่งต่อผู้ป่วยและการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้นที่เหมาะสมของทันตแพทย์สาขาอื่น รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์และวิธีการคือ ทำการรวบรวมข้อมูลจากทันตแพทย์จัดฟันที่เป็นสมาชิกสมาคมของสมาคมทันตกรรมจัดฟันแห่งประเทศไทยทั้งหมดจำนวน 324 คน โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวน 2 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) ผลการศึกษาพบว่า ทันตแพทย์จัดฟัน 152 คน (ร้อยละ 46.9) ตอบกลับแบบสอบถาม โดยสัดส่วนของเพศและภูมิภาคที่ทำงานใกล้เคียงกับทันตแพทย์จัดฟันทั่วประเทศพบว่า ร้อยละ 95.4 ของทันตแพทย์จัดฟันกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการรับผู้ป่วยที่ถูกส่งต่อทางทันตกรรมจัดฟัน และร้อยละ 83.4 พบปัญหาจากการรับผู้ป่วยที่ถูกส่งต่อ โดยปัญหาที่พบบ่อย ได้แก่ การไม่มีเอกสารประกอบการส่งต่อหรือมีเอกสารประกอบการส่งต่อแต่ข้อมูลผู้ป่วยไม่ครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนต้องการให้มีเอกสารการส่งต่อผู้ป่วย ทันตแพทย์ที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 64.5 เห็นด้วยที่จะให้ทันตแพทย์สาขาอื่นให้การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้น ส่วนทันตแพทย์จัดฟันที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลว่ายังไม่มีแนวทางคัดเลือกผู้ป่วย (ร้อยละ 81.3) และความรู้ความสามารถในการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้นของทันตแพทย์สาขาอื่นยังไม่เพียงพอ (ร้อยละ 46.9) โดยงานส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย คือ งานในกลุ่มทันตกรรมจัดฟันป้องกัน งานทันตกรรมจัดฟันในระยะเริ่มต้นเพื่อแก้ไขการสบฟันไขว้ในฟันหน้าและนิสัยผิดปกติที่ส่งเสริมให้เกิดการสบฟันที่ผิดปกติช่วงฟันชุดผสม นอกจากนี้ พบว่าปัจจัยต่าง ๆ ของทันตแพทย์จัดฟัน ได้แก่ ระยะเวลาการทำงาน ลักษณะการปฏิบัติงาน และสถานที่ทำงานบริการทางทันตกรรมจัดฟันส่วนใหญ่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของทันตแพทย์จัดฟันต่อชนิดการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้นสำหรับทันตแพทย์สาขาอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) สรุปคือ ทันตแพทย์จัดฟันกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ส่วนใหญ่คิดว่าควรมีเอกสารประกอบการส่งต่อผู้ป่วยทางทันตกรรมจัดฟันรวมทั้งเห็นด้วยที่จะให้ทันตแพทย์สาขาอื่นให้การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้นบางชนิด อย่างไรก็ตาม ทันตแพทย์จัดฟันกลุ่มตัวอย่างคิดว่าทันตแพทย์สาขาอื่นยังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอและควรมีการทบทวนการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและจัดอบรมเพิ่มเติมให้แก่ทันตแพทย์สาขาอื่น

Original Article

Appropriate Referral and Basic Orthodontic Treatments of Orthodontic Patients for Non-Orthodontic Dentists: the Perspectives of Orthodontists

Rattanaorn Pinthongpant

Orthodontic Postgraduate Student
Faculty of Dentistry
Prince of Songkla University

Supanee Suntornlohanakul

Associate Professor
Department of Preventive Dentistry
Faculty of Dentistry, Prince of Songkla
University

Angkana Thearmontree

Assistant Professor
Department of Preventive Dentistry
Faculty of Dentistry, Prince of Songkla
University

Correspondence to:

Assistant Professor Angkana Thearmontree
Department of Preventive Dentistry
Faculty of Dentistry, Prince of Songkla
University
Hat Yai, Songkhla 90112
Tel./Fax: 074429875
E-mail: ynampoo@hotmail.com

Abstract

The objectives of this study were to assess experiences and opinions of orthodontists on referral and basic orthodontic treatments by non-orthodontic dentists and the associated factors. The self-administration questionnaires were sent twice to all 324 orthodontists being in the membership list of the Thai Association of Orthodontists. Descriptive and Chi-square statistics were used to analyze the data. The results showed that a total of 152 questionnaires were returned (46.9% response rate). Proportion of sex and region of working place of the respondents were comparable to Thai orthodontists. Almost all samples (95.4%) had experiences of seeing referred orthodontic patients from non-orthodontic dentists. Most of them (83.4%) faced some problems with referral, including referrals without any documents (82.6%) or having documents with incomplete data (66.1%). All respondents thought that documents should be sent to them together with the referral. About 65% of the respondents agreed to let non-orthodontic dentists perform basic orthodontic treatments. The respondents who disagreed (21%) reasoned that no current guidelines for case selection for basic orthodontic treatments (81.3%) and non-orthodontic dentists might not have enough knowledge (46.9%). The types of basic orthodontic treatment that most respondents suggested were all treatment in preventive orthodontics and some treatments in interceptive orthodontic treatment, including removable or fixed orthodontic appliances in mixed dentition for anterior crossbite correction, and abnormal oral habits. Most studied factors (duration of orthodontic practice, characteristic of orthodontic practice at present, and treatment setting at present of respondent orthodontists) were not significantly related to respondents' opinions about letting non-orthodontic dentists perform basic orthodontic treatments ($p > .05$). In conclusion, most orthodontists in this study agreed that documentation should be sent along with the referral. In addition, they thought that some basic orthodontic treatments should be done by non-orthodontic dentists. However, insufficient knowledge of non-orthodontic dentists was the main concern for not letting non-orthodontic dentists perform basic orthodontic treatments. Therefore, the undergraduate curriculum relating to orthodontic treatments should be revised. Also, additional orthodontic training courses for non-orthodontic dentists on basic orthodontic treatments should be organized.

Key words: basic orthodontic treatment; non-orthodontic dentist; referral of orthodontic patient